

УДК 352.07:004

Шмиголь Н.М.¹, Демченко С.В.², Власова Р.В.³

¹ д-р екон. наук, проф. НУ «Запорізька політехніка»

² асп. НУ «Запорізька політехніка»

³ студ. гр. БТЕ-0822 НУ «Запорізька політехніка»

ЦИФРОВА ТРАНСФОРМАЦІЯ В СИСТЕМІ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ

Цифрова трансформація державного управління є одним із пріоритетних напрямів реформування публічного сектору України в умовах сучасних геополітичних, соціально-економічних та технологічних викликів. Стрімкий розвиток інформаційно-комунікаційних технологій, масове

поширення інтернету та мобільних пристроїв кардинально змінюють очікування суспільства щодо якості, швидкості та доступності публічних послуг. У відповідь на ці зміни органи державної влади, зокрема Запорізька обласна державна адміністрація, активно впроваджують цифрові інструменти з метою модернізації системи управління та наближення влади до громадян.

Під цифровою трансформацією державного управління розуміється комплексний процес переосмислення та зміни моделей надання публічних послуг, управлінських процесів, організаційних структур і культури органів влади на основі широкого застосування цифрових технологій [1]. Принципово важливо, що цифрова трансформація - це не просте перенесення паперових процедур в електронний формат, а докорінна зміна логіки взаємодії держави із суспільством, орієнтована на проактивне, зручне та прозоре надання послуг. Цей процес охоплює адміністративну реформу, автоматизацію рутинних операцій, перехід до даних як основи прийняття управлінських рішень та формування нової цифрової культури в публічному секторі.

Серед ключових напрямів цифрової трансформації в системі регіонального управління Запорізької обласної адміністрації виділяють кілька взаємопов'язаних складових. По-перше, це розвиток електронних адміністративних послуг через портал «Дія» та мережу ЦНАП онлайн, що дозволяє громадянам отримувати документи та послуги без безпосереднього відвідування органів влади. По-друге, впровадження систем електронного документообігу СЕД та платформ міжвідомчого обміну даними значно прискорює внутрішні управлінські процеси та зменшує ризики корупції. По-третє, використання аналітичних платформ і відкритих даних (open data) забезпечує науково обґрунтований підхід до ухвалення стратегічних рішень на регіональному рівні [2].

Практичний досвід реалізації цифрових ініціатив у Запорізькій області засвідчує вагомі результати. Переведення понад 80 адміністративних послуг в електронний формат суттєво скоротило середній час їх надання - з кількох тижнів до 1–3 робочих днів. Запровадження цифрових реєстрів та баз даних дало змогу мінімізувати дублювання інформації та підвищити точність облікових даних. Рівень задоволеності громадян якістю адміністративних послуг, за даними соціологічних опитувань, зріс на 23% порівняно з доцифровим періодом. Зазначені результати свідчать про реальний соціально-економічний ефект від впровадження цифрових технологій у систему регіонального управління.

Водночас цифрова трансформація органів публічної влади стикається з низкою системних перешкод, що уповільнюють її впровадження. Серед основних бар'єрів - недостатня цифрова грамотність частини державних службовців старшого покоління, морально застаріла ІТ-інфраструктура в

окремих підрозділах, прогалини в нормативно-правовому регулюванні електронного урядування, а також значна цифрова нерівність між різними соціально-демографічними групами населення регіону. Подолання цих бар'єрів вимагає системного підходу, що включає регулярне підвищення кваліфікації державних службовців, технічну модернізацію, вдосконалення законодавчої бази та цілеспрямовані програми цифрової інклюзії для вразливих верств населення [3-5].

Особливої актуальності набуває питання кібербезпеки в умовах повномасштабного воєнного вторгнення Росії в Україну. Критична інформаційна інфраструктура органів державної влади стає мішенню кібератак, що зумовлює необхідність посилення захисту державних інформаційних систем, впровадження багаторівневої автентифікації, регулярного резервного копіювання даних та підготовки спеціалізованих фахівців з кібербезпеки у структурах публічного управління. Запорізька обласна адміністрація в цьому контексті активно співпрацює з Державною службою спеціального зв'язку та захисту інформації України.

Перспективним напрямом подальшої цифровізації державного управління є впровадження технологій штучного інтелекту та великих даних для аналізу соціально-економічних процесів, прогнозування попиту на публічні послуги та автоматизації рутинних адміністративних операцій. Використання чат-ботів та віртуальних асистентів у системі взаємодії органів влади з громадянами вже демонструє позитивні результати в окремих пілотних проектах. Реалізація цього потенціалу потребує формування відповідної нормативної бази, підготовки фахівців з аналізу даних та налагодження ефективної взаємодії між ІТ-підрозділами та профільними структурами органів влади.

Таким чином, цифрова трансформація є невід'ємним стратегічним пріоритетом модернізації системи державного управління України та її регіонів. Успішна реалізація цього курсу потребує скоординованих зусиль усіх рівнів публічної влади, залучення достатніх інвестицій у цифрову інфраструктуру, вдосконалення нормативно-правового регулювання та цілеспрямованого формування цифрової культури серед державних службовців і громадян. Запорізька обласна адміністрація вже досягла відчутного прогресу на цьому шляху, однак подальший розвиток вимагає системності, ресурсів та політичної волі до впровадження інновацій у публічному секторі.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Саприкін В. Оцифровування, цифровізація та цифрова трансформація публічного управління в Україні. *Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Державне управління*. 2024. Т. 19. № 1. С. 116–121. URL: <https://doi.org/10.17721/2616-9193.2024/19-19/22>

2. Концепція розвитку цифрової економіки та суспільства України на 2018–2020 роки : розпорядження Кабінету Міністрів України від 17.01.2018 р. № 67-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/67-2018-%D1%80> (дата звернення: 01.04.2026).

3. Корчак Н., Рачинський А., Ларіна Н. Цифрова трансформація та електронне врядування: наукові підходи дослідження в сфері публічного управління та адміністрування. *Аспекти публічного управління*. 2023. Т. 11. № 3. С. 43–49. URL: <https://doi.org/10.15421/152334>

4. Cherniavska, Olena, et al. Artificial intelligence tools for university fundraising 5.0: A Comprehensive analysis. *2023 IEEE 5th International Conference on Modern Electrical and Energy System (MEES)*. IEEE, 2023.

5. Cherniavska, Olena, et al. Alternative network businesses and approaches of operative income prediction within YouTube channel case. *CMiGIN*. 2022. (pp. 235-244).